

Forskningsplattformen för **Hälsa i Samverkan**

Forskningsplattformen för Hälsa i Samverkan (tidigare Forskningsplattformen för Utveckling av Närsjukvård) har funnits sedan 2003 och är ett samarbete mellan Region Skåne, Högskolan Kristianstad samt de sex kommunerna i Nordöstra Skåne (Bromölla, Hässleholm, Kristianstad, Osby, Perstorp och Östra Göinge) som tillsammans finansierar verksamheten. Den ursprungliga inriktningen för Plattformens verksamhet var att den forskning som bedrevs skulle ha en deltagarbaserad forskningsdesign. Representanter för de olika finansörerna återfinns i den samordningsgrupp som beslutar om, och följer upp Plattformens inriktning och verksamhet.

Den nya verksamhetsperioden 2011-2015 har en delvis ny inriktning med ett ökat fokus på flervetenskaplig forskning inom tre prioriterade områden: Hälsöfrämjande vård och omsorg, Personcentrerad vård och omsorg samt Organisation och Ledarskap inom vård och omsorg. Den forskning som bedrivs kommer fortfarande att genomföras i nära samarbete med ingående parterna, men kommer inte att vara avgränsad när det gäller projektens design.

Forskningsplattformen för **Hälsa i Samverkan**

Nr 3 2013

Andra vägar för att tillgodose barnets behov

En kvalitativ studie om kommuner som använder andra arbetsverktyg eller modeller än BBIC

*Jane Larsson
Emma Wernram*

Forskningsplattformen för **Hälsa i Samverkan**

Nr 3 2013

Andra vägar för att tillgodose barnets behov

En kvalitativ studie om kommuner som använder andra arbetsverktyg eller modeller än BBIC

Jane Larsson

Emma Wernram

Rapporten baserar sig på ett examensarbete inom socialt arbete på kandidatnivå som är genomfört under stöd av Forskningsplattformen för Hälsa i samverkan

Kristianstad University Press

Grafisk form omslag: Thomas Ottosson, Högskolan Kristianstad

Tryckort: Kristianstad 2013

ISSN: 1652-9979 3:2013

© Respektive författare

Sammanfattning

BBIC (Barns Behov I Centrum) är ett arbetsverktyg för utredning, dokumentation och uppföljning inom barnavårdsutredningar. Vi ville göra en studie angående BBIC och när vi fick reda på att endast fem utav Sveriges 290 kommuner inte hade implementerat verktyget ville vi undersöka varför. Vi ville studera orsakerna till varför det inte är implementerat och vad de använder sig av för verktyg istället. Vi genomförde två telefonintervjuer och upptäckte att de flesta av våra intervjupersoner är tveksamma till verktyget och hur man använder det i utredningar. Eftersom tre utav de fem kommunerna ligger i Dalarna valde vi att göra telefonintervjuer, även med de som ligger i Skåne. Vi valde detta eftersom vi ville att informanterna skulle kunna svara på frågorna under samma förutsättningar. I vårt resultat fann vi att bristen på pengar och resurser är en av anledningarna till att kommunerna ännu inte implementerat BBIC.

Nyckelord: BBIC, barnperspektiv, barnavårdsutredningar.

Abstract

BBIC (Children's Need In Focus) is a system for processing and documenting used in child welfare cases to investigate, plan and monitor interventions. We wanted to do a study about BBIC and when we found out that only five of Sweden's 290 municipalities haven't implemented the system we decided to investigate why. We wanted to investigate what the reasons for not implementing the system are and what systems they use instead. We have conducted two interviews and found out that most of our interviewees are reluctant about BBIC and the way you investigate child welfare cases with it. Since three of the five municipalities we wanted to include in the study are located in Dalarna, we decided to perform a telephone interview, even with the municipalities located in Skåne. We decided on this because we wanted all of our informants to be able to answer the questions under the same conditions. Through our results we found that the lack of money and resources seems to be one of the main reasons why the municipalities haven't implemented BBIC.

Keywords: BBIC, child perspective, child welfare cases

Innehållsförteckning

Förord.....	5
Inledning	6
Bakgrund och problemformulering.....	6
Syfte	7
Forskningsfrågor	7
Utredningsmodeller och verktyg.....	7
BBIC.....	7
Nätverksorienterade utredningsmodell.....	8
Informationsprövande utredningsmodell.....	8
Reflekterande team.....	8
Signs of safety	9
Barnperspektivet.....	9
Grupper och minoriteter.....	9
Barnkonventionen.....	10
Studiens relevans för socialt arbete	11
Förförståelse.....	11
Centrala begrepp	12
Teori och metod	12
Val av metod.....	12
Kvalitativ metod.....	12
Fördelar kvalitativ metod	13
Begränsningar kvalitativ metod.....	13
Metoddiskussion.....	13
Reflektion kring alternativ metod.....	14
Metodens tillförlitlighet och äkthet	14
Urval.....	15
Bortfall.....	15
Intervju.....	15
Intervjumetod och materialbeskrivning.....	15
Genomförande av intervjuer samt bearbetning.....	16
Reflektion kring alternativ intervjumetod.....	17
Teoretiska perspektiv.....	18
Utvecklingsekologi	18
Organisationsteori	19

Artikel och litteratursökning.....	19
Forskningsetiska krav samt etiska överväganden.....	19
Informationskravet och informerat samtycke.....	20
Samtyckeskravet.....	20
Konfidentialitetskravet.....	20
Nyttjandekravet.....	20
Konsekvenser.....	21
Tidigare forskning.....	21
Resultat.....	22
Kommun ”A”.....	22
Kommun ”B”.....	23
Analys och diskussion.....	24
Sammanfattning och slutsatser.....	28
Referenslista.....	30
Böcker.....	30
Internetadresser.....	31

Bilaga 1 Informationsbrev

Bilaga 2 Samtyckesblankett

Bilaga 3 Intervjufrågor

Förord

Socialt utredningsarbete är ett gammalt hantverk inom svenska socialförvaltningar. Genom åren har socialförvaltningar utvecklat olika arbetssätt och utredningsmodeller. Utredningsarbetet har sprungit ur årtionden av erfarenheter och synpunkter som kommit fram i samarbetet mellan klienter och socialarbetare liksom i relation till chefer och lokala socialpolitiker.

I och med socialtjänstlagens ankomst i början på 1980-talet inriktades socialtjänstens utredningar på att i samarbete med berörda klienter komma underfund med vad socialtjänsten kan stå till ”tjänst” med. Tidigare hade socialtjänsten ”vårdat” enligt vissa förutbestämda åtgärdsformer i de gamla lagarna. Nu skulle socialsekreterarna utgå från klientens speciella situation och tillsammans med klienten skapa unika lösningar. Barnets socialsekreterare förväntades ställa sig till barnets förfogande och tillsammans med barnet och dennes vårdnadshavare utreda och utveckla vad som behövdes för barnets bästa – unika lösningar för unika barn. Nu trettio år senare förväntas socialsekreterare skapa dessa unika lösningar inom ramen för en landsövergripande gemensam utredningsmodell BBiC.

Studenterna i denna uppsats har intresserat sig för vad som ”gör skillnad som gör skillnad” i två av de fem socialförvaltningar i landet som *inte* anslutit sig till BBiC och valt att hålla fast vid de utredningsmodeller som utvecklats lokalt. Implementeringen av utredningsmodellen BBiC leds av Socialstyrelsen och syftar till att stärka barnperspektivet i sociala utredningar om barns behov. Kommunerna går in i avtal om licensiering och förbinder sig vara följsamma och trogna BBiC:s koncept. Modellen är sprungen ur ett anglosaxiskt system där huvudinriktningen handlar om säkra utsatta barns skydd och göra skyddsbedömningar. I den svenska förvaltnings- och välfärdsystemen är traditionen och gällande lagstiftning mer ambitiös än så syftandes *också* säkra barns rätt till det som är det bästa för barnet – för barns bästa.

I uppsatsen utforskas vad som motiverar de kommuner som valt att inte ansluta sig till BBiC. Ett enastående intressant ämne för examensarbete för blivande socionomer men också angelägna frågor för det sociala arbetets utveckling och kvalitetssäkring. Studenternas ämnesval väcker viktiga frågor om det framtida sociala arbetets utvecklingsmöjligheter. Kommunerna berättar om att de känner tryck på sig att inte hålla kvar de utredningsmodeller de själva lokalt utvecklat och att gå över till BBiC. Studenterna har här hittat tecken och spår som verkligen är viktiga att följa vidare. Kommer utvecklingen fortsätta att domineras av normerande modeller som implementeras uppifrån? Vad händer i så fall med den kultur som hittills präglat det sociala arbetet baserat på stark lokal förankring och högradigt decentraliserade beslut så nära medborgarna som möjligt? Vilken grogrund kommer de lokala underifrån-kommande initiativen att få?

Tack, för att ni väckte dessa frågor, för ert mod att fästa uppmärksamhet på det annorlunda och att uppmärksamma dem som vågar gå egna vägar.

Ann-Margreth E. Olsson

Universitetslektor i socialt arbete, projektledare för forskningsprojektet ”Barn i Barnahus”

Inledning

I första kapitlet kommer vi bland annat att gå igenom syfte, forskningsfrågor, förståelse, studiens relevans samt ta upp och redogöra för de verktyg och modeller som förekommer i studien.

Inom socialt arbete finns det många verktyg och metoder man kan använda, några mer kända än andra. Vid utredningar gällande barn finns bland annat verktyget BBIC (Barns Behov I Centrum). Syftet med BBIC är att öka barnperspektivet, dessutom syftar det till att öka delaktigheten för barn, unga samt deras familjer. BBIC använder sig av ett utvecklingssekologiskt synsätt, det innebär att barnets utveckling sker i ett sammanhang, i interaktion och i samspel med olika faktorer i omgivningen (Engström, Ovall, 2010).

Socialstyrelsen skriver på sin hemsida även följande om BBIC: ”Systemet ska också skapa enhetlighet över landet samt förbättra och bibehålla kvaliteten i den sociala barn- och ungdomsvården.” (Socialstyrelsen, 2013). Vi började i samband med detta fundera kring om BBIC som arbetsverktyg var en rekommendation från socialstyrelsen, eller om det var en författning som man enligt lag är tvungen att följa. Vi ser det som en intressant och spännande upptäckt att endast fem av Sveriges 290 kommuner valt att inte implementera och använda sig av BBIC vid barnutredningar. Vår studie är knuten till forskningsprojektet ”Barn i barnahus – en tvärvetenskaplig studie ur barnperspektiv”. Då man i Dalarna har ett pågående samarbete med kommunens barnahus finns det ett intresse av att studera frågan om barnets bästa och barnets perspektiv även i ett övergripande systemiskt perspektiv. Med systemiskt perspektiv menas att man kan se, till exempel, en familj som ett självreglerande system, i detta system påverkar varje enskild individ samtidigt som den påverkas av de andra i systemet. En individ kan inte ensam styra utvecklingen i systemet, utan detta görs i systemet som helhet. Ett cirkulärt sätt att förklara vad som sker mellan individer används ofta i perspektivet (Boscolo, 1990).

Vi har under studiens gång använt oss av arbetstiteln ”BBIC - Barns Behov I Centrum - En kvalitativ studie om kommuner som använder andra arbetsverktyg eller modeller än BBIC”. Titeln har vi efter färdigställandet av studien beslutat oss för att ändra, eftersom den inte längre överensstämmer med studiens innehåll och syfte.

Bakgrund och problemformulering

Vår tanke från början var att undersöka om det fanns någon kommun som inte använder sig av arbetsverktyget BBIC. Vi funderade även på att undersöka ideella organisationer som arbetar nära barn, om de använder sig av något verktyg liknande BBIC.

Efter en kort kontakt med Skånes regionala utvecklingsledare för den sociala barn- och ungdomsvården, fick vi veta att 5 av Sveriges 290 kommuner inte implementerat BBIC och vi valde då att inrikta oss på att undersöka varför de inte ännu implementerat detta arbetsverktyg samt hur de arbetar istället. Vi fick även veta att två av dessa kommuner eventuellt skulle komma att implementera arbetsverktyget under 2014, vi vill därför bland annat undersöka varför de ansluter sig relativt sent eftersom BBIC infördes 2006. Vad använder de sig av för verktyg istället? Vad är det som har gjort att de ännu inte är anslutna? När vi börjat skriva om BBIC som arbetsverktyg börjar vi även fundera kring hur man arbetade innan BBIC implementerades, om man använde andra verktyg eller någon slags egen metod.

Syfte

Syftet med studien är att undersöka vad de kommuner som inte implementerat BBIC använder för metoder eller verktyg istället samt hur det arbetet ser ut. Vi vill även ta reda på vad som bidragit till att de ännu inte använder sig av BBIC.

Forskningsfrågor

De frågor vi utgått från under studien har varit följande

1. Varför har de aktuella kommunerna valt att inte använda BBIC som utredningsverktyg?
2. Vad använder de aktuella kommunerna sig av för utredningsverktyg istället?
3. Hur ser man på att i framtiden eventuellt implementera BBIC?

Utefter vårt syfte har vi formulerat ovanstående tre forskningsfrågor. Vi vill få fram information om hur man inom de aktuella kommunerna ställer sig till BBIC som arbetsverktyg. Vi vill, i enlighet med vårt syfte för studien, ta reda på vad dessa kommuner använder sig av för verktyg eller modeller vid barnutredningar. Efter att vi genomfört intervjuerna och började titta på materialet så har den sista forskningsfrågan justerats.

Utredningsmodeller och verktyg

BBIC

BBIC är ett enhetligt system som används i social barnavård (barn och unga 0 – 20år) för utredning, planering och uppföljning. Inom BBIC finns det nio grundprinciper som anger hur arbetet med utredningar och uppföljningar ska förstås och bedrivas. I grundprinciperna understryks det att arbetet skall grundas i vetenskap och beprövad erfarenhet (Dahlberg & Forssell, 2006). Grundprinciperna handlar bland annat om att samarbeta med barnet, föräldrarna och andra personer som kan finnas i barnets närhet.

Inspirationen till BBIC kommer från Storbritannien. Den brittiska barnavården fick stark kritik som ledde till ett förändringsarbete, vilket ledde till att ett system liknande BBIC infördes där i mitten av 1990-talet. Under 1995-1996 prövades en del av systemet i Sverige i liten skala på familjehemsplacerade barn. Under åren 1999-2005 var sju svenska kommuner och stadsdelar med i projektarbetet, om att utforma BBIC, i samverkan med Socialstyrelsen (Dahlberg & Forssell, 2006).

Inom BBIC finns många olika teoretiska utgångspunkter. Däribland finns anknytningsteori och utvecklingssekologi. Barns utveckling sker i ett sammanhang och i samspel med omgivningen enligt det utvecklingssekologiska synsättet (Dahlberg & Forssell, 2006).

För att skapa sig en övergripande uppfattning måste man beakta föräldrars förmåga och den miljö barnet växer upp i, då miljön påverkar både utveckling hos barnet samt förmågan hos föräldrarna att tillgodose barnets behov (Dahlberg & Forssell, 2006). I en utredning måste områdena barnets behov, föräldrarnas förmåga samt faktorer i familj och miljö finnas med. Man måste noggrant analysera samspelet mellan dessa tre områden och dess inbördes påverkan på varandra för att få en bild av hur man på bästa sätt kan tillgodose barnets behov (Dahlberg & Forssell, 2006).

Nätverksorienterade utredningsmodell

Modellen framställdes först som en metod inom det sociala förändringsarbetet, och användes då med stora grupper som så kallad ”nätverksinterventioner” (Klefbeck et. al. 1988, refererad i Hessle et. al. 1996, s. 150).

Det teoretiska inflytandet kommer främst från Bronfenbrenners utvecklingsekologi från 1976. I socialarbetares utredningsarbete är det viktigt med samtycke från personen som är aktuell för utredning. Ofta används nätverksmöten vid användandet av denna modell. Den nätverksorienterade utredningsmodellen kännetecknas av mycket hög delaktighet och inflytande av den aktuella individen vid definition av problematik, orsaker samt förslag på lösningar (Hessle et. al. 1996). Modellens syfte är att klienten och dess nätverk ska vara del i problemlösningen (Östberg et. al. 2000). Metodiken visade sig enligt Hessle et. al. (1996) speciellt lämplig för utredningar inom socialtjänsten då barn är i fara.

Informationsprövande utredningsmodell

Modellens ursprung kan spåras tillbaka till utredningsmetoder från 1950-talets vittnespsykologi, med Arne Trankell, professor i pedagogik, som föregångsman.

I användandet av denna modell tar man främst fasta på att pröva sakligheten i anmälan som inkommit. Denna inställning till kunskapsprocessen behålls sedan under hela utredningsprocessen samtidigt som den aktuella individen har möjlighet till inflytande även i denna modell (Hessle et. al. 1996). Även slutdokumentationen anses vara av vikt då det är viktigt att socialsekreteraren är källkritisk samt att denne kritiskt analyserar olika utsagor. I slutdokumentationen redovisas och motiveras delar som problemställningen, hypoteser samt metoder, här förs även en diskussion om bland annat hållbarhet och osäkerhetsmarginaler (Östberg et. al. 2000). Den informationsprövande modellen är den som kan ligga till grund för beslut om ett tvångsomhändertagande (Hessle et. al. 1996).

Reflekerande team

Andersen (2003) skriver att sättet som det reflekterande teamet är uppbyggt på ger en möjlighet för var och en i teamet att, när de lyssnar, ställa sig själv nya frågor och därmed göra nya skillnader i den problematik som tas upp i teamet.

Varje medlem i teamet lyssnar tyst till vad medlemmen som har ordet har att säga. Viktigt i det reflekterande teamet är att medlemmarna varken talar för eller med varandra. Varje medlem talar för sig själv och detta görs genom frågor riktade till personen som tagit upp ett problem med sitt team. Karaktären på frågorna som ställs ska vara sådana att de hjälper till att föra samtalen framåt, till exempel “Hur kan situationen eller frågeställningen förklaras ytterligare jämfört med den eller de förklaringar som presenterats?” (Andersen, 2003, s. 71).

Efter att alla i teamet fått möjlighet att ställa sina frågor kring problematiken, så kan teamet få delge sina tankar till en specifik person om denne tillåter detta, varje medlem får i så fall möjlighet att delge sin uppfattning av problemet. I detta läge lyssnar endast personen som tagit upp problemet med teamet. När alla som vill delge sin uppfattning fått möjlighet till detta så kan personen som tagit upp problemet i teamet berätta om de tankar som väcktes medan denne lyssnade till teamet (Andersen, 2003). Detta kan göras i fler omgångar med teamet för att fortsätta utveckla och diskutera problematiken som tagits upp.

Signs of safety

Metoden utvecklades under 1990-talet i Australien av Andrew Turnell och Steve Edwards tillsammans med en kår på drygt 150 yrkesverksamma socialarbetare. Kärnan i metoden kretsar kring riskbedömning och planering av ärendet och är baserat på kunskap från de yrkesverksamma socialarbetarna samt vad de har erfarenhet av vad som fungerar vid svåra fall. Metoden är idag utbredd och används i olika länder runt om i världen, bland annat Nya Zeeland, Storbritannien, Sverige, Nederländerna, Japan och Kanada.

Den mest centrala frågan man arbetar med är hur utredaren kan skapa ett samarbete med föräldrar och barn där man misstänker alternativt fastställt att barnet blivit utnyttjat på ett eller annat sätt (Signsofsafety.net).

Signs of safety beskrivs som ett samarbete som bygger på delaktighet, styrkor och säkerhetstänk vid utredningar gällande barn som far illa. Modellen ska inte ses som fixerad eller oföränderlig, utan som en modell som fortsätter att utvecklas allt eftersom tiden går och ny kunskap inhämtas. Modellen har även influerats mycket av det lösningsfokuserade arbetet. Vid utvärdering och bedömning använder man sig av ett formulär som rymms på ett A4, där tas bland annat upp utredarens och familjens separata mål samt om det finns några direkta framsteg (Signsofsafety.net).

Barnperspektivet

Eftersom de som jobbar med barnavårdsutredningar antar ett barnperspektiv när de gör utredningarna valde vi att ge en kort förklaring till vad barnperspektivet innebär och hur det kom in i socialt arbete.

Barnperspektiv är ett ord som ofta används inom socialt arbete och som reaktion till att socialt arbete i hög grad varit präglad av ett vuxenperspektiv har begreppet vuxit fram. Barnen kom inte till tals, information om dem lämnades av vuxna i deras närhet och det var oftast mödrarna som blev utredda. Åtgärderna som sedan togs var riktade mot de vuxna och man såg detta som ett slags indirekt sätt att stötta barnen (Hindberg, 2001).

1991 fick Socialstyrelsen i uppdrag att utforma ett åtgärdsprogram för att höja kompetensen och utveckla ett barnperspektiv i arbetet med utsatta barn. "Det innebär att vuxna ser barnet, strävar efter att förstå det samt vidtar åtgärder som de bedömer vara till barnets bästa" blev förklaringen i slutrapporten till vad som menades med barnperspektiv i socialt arbete (Hindberg, 2001, s. 41).

Man talar även om barnperspektivet inom barnavårdsforskningen. Forskarna, precis som socialtjänsten, har sällan hämtat sin information direkt från barnen utan har istället fått denna via de vuxna i barnets närhet. Att tala med barn är inte något enkelt och att man behöver tolka, förstå och ta hänsyn till det barnet säger gör det inte heller lättare.

Ordet barnperspektiv kan leda till missförstånd om man tolkar det som att det finns ett perspektiv på barn. Man ska istället se barnet i dess sammanhang och ta hänsyn till varje enskilt barn utefter ålder, kön, klass, etnisk tillhörighet och kulturell bakgrund (Hindberg, 2001).

Grupper och minoriteter

Då vi i vårt resultat uppfattade att man som kommun anses avvikande om man använder andra metoder eller verktyg än BBIC, ansåg vi att det är av betydelse att skriva om grupper

och minoriteter. Vi anser det vara relevant för studien då den grupp vi valt att studera är en minoritet när det gäller hur man arbetar med barnutredningar.

Hur vi som personer värderar grupptryck och dess påverkan på oss har att göra med de vi är, vilket samhälle vi lever i samt vilka sociala vanemönster vi har utvecklat (Persson, 2003). Om en individ till exempel lever i ett samhälle som är individualistisk och det förekommer grupptryck kommer detta med sannolikhet uppfattas som mobbning (Persson, 2003). Relationen mellan individen och gruppen verkar ibland vara det som är problemet, antingen har gruppen en för stor effekt på individen eller så är denne alltför mycket individ. Detta då det har visat sig att ju mer individualistiskt ett samhälle är, desto större är chansen att mobbning blir definitionen av grupptryck. Samtidigt verkar det som att ju mer individualistiskt samhället är ju större blir behovet att kunna smälta in i gruppen och kunna betona sin sociala kompetens (Persson, 2003). Social kompetens innebär att en person har förmågan att kontrollera olika relationer och situationer såväl mellan sig själv och andra, men även mellan sig själv och samhället.

En avvikande minoritet är en grupp som har antagit en annorlunda åsikt eller ståndpunkt än majoriteten. Grupper styrs ofta av majoriteten, detta borde dock inte tysta minoritetens röst. För grupper finns två viktiga typer av sammanhang, dels är det det sociala sammanhanget, men även sammanhanget kring gruppens uppgift. Om minoritetsgruppen vill öka sitt inflytande behöver den i så fall anta en distinkt position och stå fast i den vid motstånd. På så vis kan gruppen påvisa sin starka tro för dess åsikt eller ståndpunkt (DeLamater & Meyers, 2011).

”En stor del av vardagen består av rutiner, regler och regelbundenheter, som gör att vi fungerar bra tillsammans. Det är bara ibland som detta långsamma flöde bryts av, som vi upptäcker att vi faktiskt tänker och tycker helt olika om något.” (Johansson & Lalander, 2010, s.129).

Barnkonventionen

Då barnkonventionen är ratificerad i Sverige och något man strävar efter att uppfylla valde vi att ge en kort förklaring till den. Man kan se likheter med vissa artiklar i barnkonventionen och svensk lagstiftning, så som när man placerar barn utanför dennes hem.

Efter tio års arbete i FNs generalförsamling antogs barnkonventionen den 20 november 1989 och samtliga regeringar instämde. I dagens läge har 193 länder skrivit under konventionen. Det är endast Somalia och USA (United States of America) som inte har skrivit under, Somalia på grund av en icke fungerande regering och USA brukar nämna flera förklaringar till varför de inte har ratificerat den. Konventionen ratificerades 1990 i Sverige (Unicef, 2013). Konventionen bör ses som en helhet då det inte är för avsikt att gradera någon av artiklarna. Regeringen har en förpliktelse att alla medborgare, även de unga, blir informerade om konventionens bestämmelser och principer (Hammarberg, 2006).

I artikel 1 förklarar man vad man avser med ordet barn. Enligt FN är man barn fram tills det att man fyllt 18 år, om man inte enligt sitt lands lagar blir myndig innan dess att man fyller 18 år. Artikel 4 handlar om att barnets bästa skall komma i första hand vid alla åtgärder som rör barnet. Vare sig det är privata eller offentliga sociala välfärdinstitutioner eller andra organ som kan komma i kontakt med barnet. Att barnets bästa skall komma i första rummet nämns

även i artikel 18 som handlar om att konventionsstaterna skall göra sitt bästa för att barnets båda föräldrar skall veta att de gemensamt har ansvar för barnets utveckling och uppfostran.

Barnkonventionen innehåller många artiklar som stämmer överrens med svensk lagstiftning. Det skrivs om åtgärder för barn som måste placeras utanför det egna hemmet, att barn inte ska skiljas från sina föräldrar mot sin vilja om det absolut inte är nödvändigt (artikel 9) och att regelbunden översyn skall göras på den behandling ett barn får om denne har omhändertagits (artikel 25).

Studiens relevans för socialt arbete

Att nya verktyg som underlättar utredningar kring barn utvecklas ser vi som positivt. Men vi ställer oss frågande till att inte samtliga kommuner dels använder samma verktyg, men framför allt att fem kommuner valt att inte följa Socialstyrelsens rekommendation om att implementera och arbeta efter BBIC. Vi ställer oss även frågande till att en metod, som enligt Socialstyrelsen ska, ”skapa enhetlighet över landet samt förbättra och bibehålla kvaliteten i den sociala barn- och ungdomsvården” (Socialstyrelsen, 2013), inte ges mer auktoritet och skrivs som en författning, vilken kommunerna då tvingas följa.

Denna ”enhetlighet över landet” som Socialstyrelsen beskriver, ser vi som något positivt att sträva efter inom socialt arbete. Vi anser att det är av vikt att man arbetar för att säkerställa kvaliteten i det sociala arbetet med barn och ungdomar, vi anser därför att det är betydelsefullt för socialt arbete att belysa ämnet för vår studie. Dock kan det genom studien även bidra till ökad kunskap om andra arbetsmetoder eller verktyg som i dagsläget är mindre kända alternativt helt okända. Skulle så vara fallet ser vi det som positivt och även att det då är viktigt att sprida kunskapen om dessa arbetsverktyg eller modeller.

Inom Socialtjänsten regleras dokumentationsskyldigheten bland annat genom SoL (Socialtjänstlagen) 11 kap. 6§. Handläggaren ska enligt denna paragraf utforma dokumentationen på ett sådant sätt att respekten för den enskildes integritet säkerställs (Lundgren & Thunved, 2013). Handläggningen regleras i 11 kap. 1§ SoL, där man bland annat skriver att utredningen ska inledas utan dröjsmål (Lundgren & Thunved, 2013). I SoL 5 kap. 1§ skriver Lundgren och Thunved att Socialtjänsten ska verka för att barn och ungdomar växer upp under goda och trygga förhållanden med mera. Samtliga paragrafer som reglerar arbetet gällande utredningarna kring barn och ungdomar visar inte på några specifika områden eller punkter som man måste säkerställa. Snarare beskrivs en rad krav som handläggaren ska ta hänsyn till i utredningen. En kommun som använder BBIC måste naturligtvis även den följa gällande lagstiftning på området. Men till skillnad från de kommuner som inte använder BBIC så har dem en mängd områden (Barnets behov, Vårdnadshavarnas förmåga, samt faktorer i familj och miljö) att undersöka för att säkerställa att barnets eller den unges behov tillgodoses.

Förförståelse

Naiva teorier handlar inte bara om de teorier vi har om personer vi träffar i vissa situationer, utan även om föreställningar om oss själva och vårt uppträdande. Begreppet naiva teorier hänvisar inte till att våra föreställningar är barnsliga eller enkla, utan att de är skapade under en process som pågår i hela vårt liv (Olsson, 2009). Olsson (2009) menar att naiva teorier fungerar på så sätt att den enskilde socialarbetaren oftast har en känsla av vad som är mest

rätt för sin klient. Alltså känner socialarbetaren på sig vilken väg som är rätt att gå och handlar därför utefter känsla istället för en noggrann planering.

Innan vi började undersöka närmare kring användandet av BBIC som utredningsverktyg trodde vi att det var så pass utbrett att samtliga kommuner i Sverige använde detta. Under vår utbildning har vi fått mycket information om att BBIC är något man arbetar väldigt mycket med och att vi skulle komma ha stor nytta av att lära oss lite om det redan under socionomutbildningen. Samtidigt fanns det något i oss som tvekade på att verkligen alla kommuner använde sig av verktyget.

Efter lite informationssökning fick vi då bekräftat att vår tvekan stämde överens med verkligheten. Vi blev lite ställda när vi nu visste med säkerhet att det fanns totalt fem kommuner som inte använde BBIC. Denna information gjorde oss samtidigt nyfikna, det resulterade i att vi sedan bestämde oss för att undersöka detta närmare.

Centrala begrepp

Här nedan beskriver vi centrala begrepp i studien. Beskrivningen kommer vara i enlighet med begreppets innebörd som vi använder oss av i studien.

Utredning - Allt arbete, i ärenden som inkommer till socialtjänsten, som leder fram till ett beslut från nämnden.

Utredningsverktyg - Verktyg som används av utredarna som hjälpmedel för att till exempel samla in information under utredningens gång.

Utredningsmodell - Ett särskilt tillvägagångssätt använt av utredarna för att genomföra en utredning.

Barnperspektiv - Ett perspektiv utredarna väljer att beakta under utredningen för att barnet, tillsammans med dess behov, ska ställas i centrum.

Teori och metod

I detta avsnitt klargör vi för vilken metod vi använt oss av i studien samt diskuterar för- och nackdelar och för även en metoddiskussion. Vi redogör även för vilka teorier vi använt oss av i studien.

Val av metod

Vi valde en kvalitativ undersöknings metod då vi ansåg att den skulle passa vårt syfte bäst då ändamålet inte varit att undersöka en större population. Efter att vi övervägt ansats av studien valde vi en induktiv ansats, vilket innebär att vi utgår från den empiri vi samlat in när vi frambringar teorierna (Jakobsson, 2011). Vi har även resonerat kring möjligheten att använda en deduktiv ansats, men det hade i så fall inneburit att vi skulle utgått från en teori och sedan prövat denna genom olika hypoteser (Jakobsson, 2011).

Vid analysen av intervjuerna använde vi oss av en metod som kallas för meningskoncentrerande, detta gör vi såväl i presentationen av resultatet som i analysen och diskussionen.

Kvalitativ metod

“Kvalitativa studier bygger på en forskningsstrategi där tonvikten oftare ligger på ord än kvantifiering vid insamling och analys av data” (Bryman, 2002, s. 249).

En kvalitativ forskningsstrategi ger oss beskrivande kvalitativ data om informantens skrivna eller verbala utsagor. Tre typer av datainsamling räknas till metoden, öppna intervjuer, direkta observationer samt dokumentanalyser (Larsson, Lilja & Mannheimer, 2005). Individer eller aktörer som man genom kvalitativ metod valt att studera beskrivs ur ett helhetsperspektiv, de reduceras således inte till enstaka variabler så som i kvantitativ forskning. Detta betyder dock inte att man studerar en situation eller ett fenomen ur alla tänkbara synvinklar. Även inom denna metod måste forskaren göra avgränsningar, så som exempelvis fokusera på vissa specifika teman. Den idealiska målsättningen för den kvalitativa forskningsmetoden är att forskaren ska försöka ”se världen med den andres ögon” (Larsson, Lilja & Mannheimer, 2005, s. 92).

Fejes och Thornberg (2009) skriver att de funnit att ofta när metodbegreppet ”kvalitativ metod” används likställs det med att endast ägna sig åt datainsamling. Detta resulterar då i att bearbetning av datan tillsammans med analys faller bort. Samtidigt menar Larson, Lilja & Mannheimer (2005) att det kan vara svårt att genomföra en kvalitativ analys då det inte finns några enkla och tydliga metodregler för genomförandet av en sådan. Författarna menar att en vägledande princip vid kvalitativ analys är att undersökaren behöver fokusera analysen på några specifika frågeområden som kopplas till studiens syfte och problemformulering. Forskarna har möjlighet att välja om analysen ska göras för varje enskild intervjuperson för sig alternativt analysera flera i ett tema (Larsson, Lilja & Mannheimer, 2005).

Fördelar kvalitativ metod

Vi kommer att i detalj kunna beskriva och analysera de forskningsintervjuer vi genomför. Genom metoden når vi kunskap om intervjupersonernas subjektiva upplevelser utifrån deras egna ord, uttryck samt meningsbeskrivningar (Larsson, Lilja & Mannheimer, 2005), vilket passar för vår studie då vi bland annat vill ta reda på hur de aktuella kommunerna arbetar med barnutredningar. Vi ser det även som ett lämpligt val av metod då vi med tanke på den begränsade tid studien ges, ser det som ett rimligt antal intervjuer att genomföra, bearbeta och analysera.

Begränsningar kvalitativ metod

Vi kommer inte kunna göra en större jämförelse, exempelvis över hela Sverige, gällande arbetsverktyg och olika metoder man använder vid utredningar, vilket vi annars ser som en intressant aspekt. Den kvalitativa metoden ger heller inte något utrymme för att genomföra kvalitetsundersökningar eller jämförelser mellan de utredningsmodeller som nämns i denna studie och BBIC. Vi ser dock få begränsningar för vår studie med den kvalitativa forskningsmetoden. Kritiker till den kvalitativa forskningsmetoden menar ofta att ett resultat från en kvalitativ studie är svårt att generalisera utöver den situation där resultatet framkom (Bryman, 2002).

Metoddiskussion

Under studiens gång har vi fått bekräftat att valet av metod var väl förenligt med vår studie. Vi har sett att den valda metoden hjälpt oss uppnå såväl syfte som de frågeställningar vi har i studien. Utöver detta har metoden även bidragit till att vi erhållit nya uppslag för fortsatt forskning, vilket vi ser som mycket positivt. Våra forskningsfrågor samt vårt syfte anser vi

inte vara förenligt med en kvantitativ forskningsmetod, då denna avser att mäta en fråga medan man i en kvalitativ forskning avser att se frågan utifrån intervjupersonens synvinkel.

Vi ser att det finns möjlighet att utveckla studien och även lägga fokus på andra områden, områden som vi i vår studie valt att bortse från. Om mer tid för studien hade funnits hade vi även kunnat lägga fokus på de områden som vi valt att bortse från för att eventuellt kunna få en mer djupgående studie. Studien hade då även kunnat bidra till ökad kunskap inom olika arbetsmetoder och verktyg för socialt arbete. Vi ser det dock som en möjlighet för någon annan intresserad att forska vidare inom ämnet.

Reflektion kring alternativ metod

En studie liknande denna, med en kvantitativ forskningsmetod, skulle innebära att vi skulle behöva ha sådana forskningsfrågor att vi avsåg samla in kvantifierbara data. Vi hade exempelvis kunnat genomföra en enkätundersökning. Denna skulle kunna handla om vilka faktorer som påverkat kommunerna att från början implementera BBIC som arbetsverktyg. Detta skulle vi sedan kunna kategorisera och sammanställa resultatet med hjälp av ett program som SPSS. Med tanke på att det trots allt är 285 kommuner i Sverige som antingen innehar ordinarie licens alternativt licens med prövotid, så upplever vi det som att vi skulle behöva längre tid än vi nu har för att kunna genomföra studien med nämnda forskningsmetod.

Metodens tillförlitlighet och äkthet

Reliabilitet handlar om de frågor som rör pålitlighet och följdriktighet för måtten och mätningarna när man pratar om kvantitativa studier. Vid validitet pratar man om huruvida en eller flera indikationer mäter just det begrepp man har utformat i sitt syfte (Bryman, 2002).

En diskussion har förts mellan olika kvalitativa forskare hur relevant begreppen reliabilitet och validitet är för kvalitativa forskningar. Då mätningar inte är det främsta intresset för forskare med kvalitativa metoder blir frågan om validitet inte något som är av större betydelse för sådana undersökningar (Bryman, 2002).

Inom den kvalitativa forskningen omvandlar man begreppen till större likhet med betydelsen i kvantitativ forskning utan att ändra begreppens betydelse i grunden. Däremot läggs mindre vikt vid sådana frågor som berör mätning (Bryman, 2002). Man pratar om olika sorters reliabilitet och validitet vilka man benämner som intern och extern. Extern reliabilitet handlar om i vilken utsträckning undersökningen kan efterliknas (LeCompte & Goetz, 1982, refererad i Bryman, 2002, s 257). Då vi har valt att studera de kommuner som använder sig av andra utredningsmodeller än BBIC kan vår studie vara svår att efterliknas av andra forskare då studien handlar om ett specifikt förfarande. Intern reliabilitet betyder att forskarna som utför studien kommer överens om hur de ska tolka det de ser och hör. Vi som författare upplever att vi uppfyller den interna reliabiliteten eftersom vi innan vi analyserade vårt resultat har pratat med varandra om hur vi har tolkat svaren vi fått under intervjuerna, samt kopplingarna till aktuella teorier och den tidigare forskningen.

Intern validitet betyder att det ska finnas goda likheter mellan de observationer och teoretiska idéer forskaren utvecklar. Den externa validiteten innebär att man tittar på i vilken utsträckning resultaten kan generaliseras till andra situationer och sociala miljöer (Bryman, 2002). Den externa validiteten kan för en kvalitativ forskare vara svår att uppnå då sociala

miljöer och situationer aldrig kan “frysas”, vilket gör att resultaten är svårare att generalisera till andra sociala miljöer och situationer eftersom det ständigt sker förändringar i dessa.

Urval

Urval är den delen av forskningens population som man väljer ut för insamling av data. Forskare som använder sig av kvalitativa metoder är ofta klara över att de antingen har använt sig av tillfällighets- eller bekvämlighetsurval, ibland får man däremot gissa sig fram till vilket urval som har gjorts och hur det gick till (Bryman, 2002). I vår studie planerade vi att använda oss av en så kallat totalundersökning, det används i undersökningar när man inte gör ett urval utan använder sig av hela populationen (Jakobsson, 2011). Men då vi endast genomfört två intervjuer har vi alltså inte genomfört en totalundersökning, utan gjort ett homogent urval, då vi valt ut de kommuner som hade möjlighet att ställa upp och medverka i studien. Homogent urval beskrivs som en form av selektivt urval (Nationalencyklopedin, 2013).

Urvalet gjorde vi genom att rikta in oss på de fem kommuner som inte innehar licens för BBIC av något slag, det vill säga varken prövolicens eller ordinarie licens. Detta då vi ville undersöka just den grupp som står helt utanför BBIC. Valet av kommuner att använda i studien gjordes genom att vi sökte kontakt med samtliga fem kommuner, valet föll sedan på de informanter från olika aktuella kommuner som hade möjlighet att ställa upp.

I början visste vi inte riktigt vem vi skulle kontakta för intervju, eftersom vi inte visste vem i kommunen det är som tar beslut om BBIC. Var det enhetschefen, verksamhetschefen, nämnden eller var det ett beslut som tagits av kommunens politiker? De personer vi sedan fick veta vara bäst lämpade att svara på våra frågor visade sig vara personer på chefsnivå. Vi upplevde att det var väldigt svårt att få tid att prata med dem då de ofta var upptagna i andra ärenden. Några informanter har varit väldigt engagerade och tillmötesgående medan andra har varit svårare att få kontakt med. Vi känner oss trots allt nöjda med det material vi fick genom intervjuerna, då de aktuella kommunerna gav oss, vad vi känner var, en god nyanserad syn på arbetet med BBIC och andra utredningsverktyg.

Bortfall

Ett bortfall är en felkälla som inte har med själva urvalsprocessen att göra. Det kan handla om att forskarens informanter vägrar samarbeta, är oförmögna att ge de svar forskaren söker eller inte går att få tag på (Bryman, 2002).

Intervjuer med personer från tre olika aktuella kommuner bokades. Vi fick ett bortfall på totalt tre kommuner i vår studie. Vi fick inte tag i någon lämplig intervjuperson från två utav de aktuella kommunerna. En intervju bokades men genomfördes aldrig då intervjupersonen fick förhinder och hade sedan inte längre möjlighet att medverka. Således genomfördes två intervjuer.

Intervju

Intervjumetod och materialbeskrivning

För att säkerställa att all insamlad data från intervjuerna behandlas och bearbetas på samma sätt, väljer vi att använda oss av en och samma metod för samtliga intervjuer. Metoden vi kommer använda oss av är strukturerade intervjuer via telefon. Vi använde oss av en intervjuguide (se bilaga 3) med ett antal frågor som vi vill få besvarade. Syftet med att använda sig av

en intervjuguide är att samtliga av våra informanter får samma möjlighet att besvara frågor inom samma teman (Krag Jacobsen, 1993). Frågorna kommer ställas öppet för att ge intervjupersonerna möjlighet att ge ett uttömmande svar.

Intervjupersonen får då samtidigt möjlighet att ta upp sådant som denne själv tycker är av vikt, vilket ger oss möjlighet att få ta del av information som vi inte tänkt på men som ändå är av vikt. James och Busher (2012) argumenterar för att telefonintervjuer dels är lättare att hantera men även att intervjuemetoden ger större kontroll över kvaliteten på den insamlade datan. Bourque och Fielder (2003) menar att den enskilt största nackdelen med telefonintervjuer skulle vara kostnaden, jämfört med exempelvis intervjuer via e-post. Författarna menar även att en nackdel är att det kan vara svårt att få de aktuella personerna att ställa upp. Samtidigt påpekar Bourque och Fielder (2003) att deltagarantalet är konsekvent och tydligt högre än vid exempelvis e-postintervjuer. Dock påpekar författarna att deltagarantalet fortfarande blir lägre, vid användningen av telefonintervjuer, än intervjuer som sker ansikte mot ansikte.

Andra nackdelar som vi kan se med metoden är att vi inte har något material som vi kan gå tillbaka till, så som till exempel en inspelad intervju, under studiens gång. Vi upplever inte heller att vi haft samma möjlighet att skapa en personlig kontakt, som man kan vid ett fysiskt möte, med informanterna, och på så sätt kunnat öka deras förtroende för oss. En telefonintervju gör också att forskaren antingen måste spela in alternativt föra anteckningar under intervjun. Att göra en inspelning av intervjun hade gett ett resultat där vi hade fått ett material att gå tillbaka till vid frågor som uppkommer under studiens gång. Dock hade detta även krävt en transkribering som, i tid räknat, varit väldigt omfattande. Att föra anteckningar medför vissa risker, så som till exempel att forskaren inte hinner med att skriva ner allt som sägs och kan då även gå miste om viktig information. Denna risk har dock begränsats i vår studie genom att vi skickat en utskrift av våra anteckningar som förts under intervjun till våra informanter, de har då fått möjligheten att läsa igenom det vi skrivit, göra rättelser samt lägga till viktig information.

Genomförande av intervjuer samt bearbetning

Den metod vi valde för genomförandet av de intervjuer vi planerade utföra, var telefonintervju. Metoden valde vi först och främst på grund av att vi ville att samtliga intervjuer skulle behandlas och bearbetas på samma sätt, detta för att öka reliabiliteten i studien. Även det geografiska avståndet till en majoritet av urvalet gjorde att vi valde nämnda metod. En intervju där vi stämt möte med respektive informant för att genomföra intervjun hade enligt oss varit det optimala för studien. Vi hade vid ett sådant scenario då kunnat avläsa faktorer som kroppsspråk och ansiktsuttryck, vilket vi ser som en klar fördel. Vi har istället fokuserat något extra på faktorer som bland annat intonation och dynamik i språket. Hur mycket, eller om, detta har påverkat studien är svårt att säga, vi har dock varit medvetna om det under processens gång och arbetat för att intervjumaterialet skulle bli så korrekt som möjligt. Vid anteckning under intervjuns gång har vi antecknat på ett sådant sätt att vi tydligt kunnat se var intervjupersonerna eventuellt använt sig av betoningar och liknande. Vi valde att inte använda oss av någon teknik för inspelning av intervjuerna. Vi förde en diskussion kring fördelarna och nackdelarna med detta och valde att genomföra intervjuerna utan inspelning för att informanterna såväl som vi själv inte skulle distraheras av detta. Vi gjorde även, efter intervjun en utskrift av de anteckningar som förts löpande, dessa skickades sedan till informanten så att

denne fick möjlighet att läsa igenom materialet, komma med synpunkter samt göra eventuella ändringar. Inget intervjumaterial har använts utan att informanten först fått denna möjlighet. Vi har i samband med att utskrifterna av intervjuerna gjorts, tagit i beaktande att vi inte haft möjligheten att gå tillbaka till ett referensmaterial som redogör exakt för vad som sades under intervjun.

Vi använde en metod av intervjuanalys som kallas för meningskoncentrering såväl i presentationen av resultatet som i analysen och diskussionen. Meningskoncentrering innebär att forskaren kortfattat redogör för vad intervjupersonen sagt vid intervjutillfället. För forskaren handlar detta om att försöka fånga det allra viktigaste i det intervjupersonen sagt i versioner som kortats ned (Kvale, 1997:170f, refererat i Larsson, Lilja & Mannheimer, 2005, s. 106). Detta kan även medföra vissa svårigheter då det är upp till forskaren att tolka det som sagts, det finns då alltid en viss risk för feltolkningar och liknande. I vår studie försökte vi reducera möjligheterna till feltolkningar genom att intervjupersonerna fick ta del av en utskrift av intervjun. Via denna utskrift fick de möjlighet att göra ändringar, lägga till och förtydliga sådant de kände behövdes för att det skulle ha uppfattats korrekt. Trots detta finns det alltid en risk för feltolkningar, vi har varit medvetna om detta under studiens gång och har använt oss av de, av intervjupersonerna, korrigerade utskrifterna för att stödja våra tolkningar. Det finns även fördelar med så kallad meningskoncentrering. Som forskare upplevde vi det som att vi fick ett stort utrymme att föra diskussion och egen analys genom metoden. Vidare bearbetade vi materialet genom att vi båda två gick igenom materialet och markerade sådant som vi ansåg utmärkande. Detta sammanställdes sedan och än en gång gick vi igenom det båda två, detta för att säkerställa att det inte blivit skrivet på ett sådant sätt att något som intervjupersonen sagt ändrat innebörd.

I samband med intervjuerna har vi kontrollerat med informanten att denne läst och förstår det informationsbrev som skickats till dem (se Bilaga 1). Vi har även frågat om informanterna har några frågor om det som står i informationsbrevet eller några ytterligare frågor. Vi har tillsammans med informanten kommit överens om hur utskriften ska nå informanten samt hur eventuella ändringar, tillägg eller godkännande ska förmedlas tillbaka till oss.

Reflektion kring alternativ intervjumetod

Vi funderade mycket kring vilken typ av intervjumetod vi skulle använda oss av. De två metoderna vi diskuterade mest var semistrukturerad intervju samt strukturerad intervju där vi träffar de aktuella informanterna. Den semistrukturerade intervjumetoden innebär att vi ställer samma frågor till samtliga informanter. Frågorna ställs så att intervjupersonen får möjlighet till öppna svarsmöjligheter. Detta skulle i så fall ge alla informanterna en lika stor chans att säga sin åsikt om samma frågor. Den strukturerade intervjumetoden innebär att samma frågor ställs till samtliga intervjupersoner. Svaren kategoriseras sedan i specifika svars kategorier. Vi undersökte även möjligheten att genomföra intervjuerna genom asynkrona intervjuer. Dessa planerade vi genomföra via e-postkorrespondens, James och Busher (2012) förklarar asynkrona intervjuer som intervjuer som inte sker i realtid. Författarna menar även att metoden kan användas då man som forskare inte har möjlighet att träffa informanten för att genomföra en intervju. Fördelar med asynkrona intervjuer är att informanten kan svara när det passar denne bäst. Informanten kan även ta god tid på sig med svaren eftersom vi som forskare inte är beroende av att personen svarar direkt på en ställd fråga, så som vid exempelvis

om vi stämt möte för att genomföra intervjun (James & Busher, 2012). Kring detta tänker vi att det kan ge oss genomtänkta och utförliga svar. Vi skulle i så fall vara tvungna att ha i åtanke att vi skulle behöva utformar frågorna på ett sådant sätt att vi får ett så uttömmande svar som möjligt. Det kan dock vara till nackdel för studien att använda denna metod bland annat eftersom vi inte kommer kunna iaktta faktorer som kroppsspråk och nyanser språket hos informanterna. Vi kommer inte heller att få samma möjligheter att ställa följdfrågor under intervjuens gång.

Säkerheten vid intervjumetoden kan ifrågasättas då det kan finnas möjlighet för obehöriga att få åtkomst till insamlat intervjumaterial. Intervjumaterialet skulle i så fall behöva krypteras innan det skickades tillbaka till oss. När e-post skickas passerar det ofta flera servrar och om informationen i e-postmeddelandet då inte är krypterat, utan helt oskyddat, finns det inget som hindrar att kopior av innehållet i e-postmeddelandet sparas vid var och en av dessa servrar. Det hade även varit så att vi inte med full säkerhet hade kunnat garantera vem det var som satt framför datorn och skickade tillbaka intervju svaren, vi hade inte heller kunnat garantera full ut att e-postmeddelandet hamnade hos den vi haft som tilltänkt intervju person (Datainspektionen, 2013).

Teoretiska perspektiv

De teorier vi valt är utvecklingsökologi och organisationsteori. Vi valde dessa två då de enligt oss passade bra tillsammans med vår vinkel av studien. Utvecklingsökologin är en teori som man använt sig av i utvecklingen av en del av de modeller och verktyg som nämns av informanterna, och även i tidigare forskning. Organisationsteorin passade in då vi hade en del frågor kring kommunernas arbetssätt och framtida utveckling av det.

Utvecklingsökologi

Utvecklingsökologi är termen för teorin om den mänskliga utvecklingen som författades av den amerikanske forskaren Urie Bronfenbrenner (Andersson, 2010).

Nationalencyklopedin (2013) väljer att använda följande beskrivning: ”**utvecklingsökologi**, riktning inom pedagogik och psykologi som betonar människors utveckling i samspel med sin miljö.” Urie Bronfenbrenner menar att studier av utvecklingsprocesser måste ha sin utgångspunkt i den verklighet som omger den enskilda individen, och är en del av dennes vardag i samspel med dess omgivning. Andersson (1986) skriver att Bronfenbrenner väljer att använda sig av termen ekologi för att göra skillnad mellan sin egen ansats och tidigare utvecklingspsykologisk forskning och socialisationsforskning. 1866 formades termen första gången av Darwins kunskaper genom en tysk biolog vid namn Haeckel, detta för att beteckna läran om sambandet mellan de levande organismerna och dess omgivning (Andersson, 1986).

Bronfenbrenner påpekar att de biologiska förutsättningarna som finns för den enskildes utveckling är lika viktiga att studera som de miljömässiga förutsättningarna. Men framförallt menar han att man borde vara observant på samspelet mellan dessa båda förutsättningar (ibid.). I diskussionen om hur den enskilde upplever sin miljö använder Bronfenbrenner sig av det fenomenologiska perspektivet. Genom detta perspektiv avser Bronfenbrenner att sätta fokus på individens egen upplevelse av sin situation. Det är av relevans för en studie av en miljö att inte enbart fokusera på de objektiva förhållandena och egenskaperna utan även hur dessa upplevs av de enskilda individerna i miljön (ibid.). Fundamental för Bronfenbrenners

modell anses även synen på utvecklingsförloppet, resultatet av interaktionen mellan den växande enskilde individen och miljön. Bronfenbrenner använder då sig av det interaktionistiska perspektivet. Han framhåller då att det finns en påverkan från båda sidor mellan individen och miljön (Andersson, 1986). Andersson (2010) skriver i sina avslutande reflektioner att utvecklingssekologin är en pågående process under hela livet, att individen är i ett dynamiskt samspel med förändringsbara faktorer i dess omgivning.

Organisationsteori

”Organisationsteorin avser vara generell. Dess mål är att gå utöver enskilda branscher och enskilda sektorer i samhället och försöka utveckla en kunskap om organisationer som är allmängiltig” (Bakka & Fivelsdal, 2006, s. 11). I arbete med organisatoriska förändringar möter många ett motstånd, en motvilja eller en dålig stämning. Motståndet eller oviljan kan bero på många olika faktorer, en sådan faktor kan vara osäkerhet. Det kan handla om en osäkerhet om vad arbetet kommer att innefatta i framtiden eller en rädsla om att bli uppsagd. En känsla av maktlöshet kan infinna sig gentemot ledningen, man kan känna att man mist tilliten till sin chef (Bakka & Fivelsdal, 2006).

Alla organisationer har en inhyt tröghet som gör att de förändras långsamt. Denna tröghet bevaras i organisationen främst genom att de som verkar i den stävar efter att bevara. Det handlar alltså inte om en oförmåga till förändring, oviljan till förändring har sin grund i den ideologi, kultur och lojalitet som finns inom organisationen, det handlar även om tryggheten i de inlärda rutiner samt en rädsla att förändringen ska bli till det sämre för organisationen (Svensson, Johnsson & Laanemets, 2010).

Socialt arbete är organiserat för ett arbete med människor, detta innebär att organisationen arbetar med en ”råvara” som kan berätta hur det är att gå igenom processen i deras organisation (Hasenfeld 1983; Perrow 1978, refererad i Svensson, Johnsson & Laanemets, 2010, s. 36).

Artikel och litteratursökning

Vi har sökt i Högskolebibliotekets katalog efter relevant litteratur för vår studie. Sökningar har även gjorts på Google.se, Socialstyrelsen.se, Google Scholar samt på HKR Summon. Med hjälp av litteratursökningen fick vi en bredare materialsamling som var relevant för vår studie. Sökningarna bidrog även till ny kunskap om utredningsmodeller och verktyg som vi inte tidigare haft kännedom om.

Sökord som användes var bland annat Utredningsverktyg, BBIC, Barn, Socialtjänsten, Utveckling, Genus i forskning, Genusvetenskap, Urval, Nätverksorienterad, Informationsprövande, Utredningsmodell, Forskningsetik. Även viss litteratur på engelska framkom, men då det inte var litteratur som vi ansåg vara relevant för vår studie har vi valt att bortsett från den.

Forskningsetiska krav samt etiska överväganden

Larsson, Lilja & Mannheimer (2005) skriver att etiska regler för alla möjliga komplexa situationer och förtroenden som uppstår kan vara svårt att formulera. Författaren menar dock att man kan ange vissa allmänna etiska riktlinjer som kan kopplas till rubriker, dessa menar författaren är: informerat samtycke, konfidentialitet samt konsekvenserna för intervjupersonen att delta i intervjun.

Informationskravet och informerat samtycke

Forskningspersonerna skall bli informerade av forskaren om den aktuella forskningsuppdragets syfte. Forskaren skall lämna information till forskningspersonen om att dennes medverkan är frivillig och att han/hon när som helst kan avbryta sin medverkan. Information skall även lämnas om hur och var forskningsresultatet kommer att publiceras (Vetenskapsrådet, 2002).

Vi skrev ett informationsbrev (se bilaga 1) till dem tilltänka informanterna där de bland annat får möjlighet att ta del av vad vår studie har för syfte, information kring hur intervjun kommer utföras, vad resultatet av intervjun kommer användas till samt hur detta kommer hanteras.

Det informerade samtycket innebär att forskarna informerar intervjupersonerna om det övergripande syftet med studien samt hur studien i stort är upplagd. Intervjupersonerna bör även informera om att deltagandet är frivilligt samt att det när som helst kan avbrytas utan att ange några skäl för detta (Kvale & Brinkmann, 2009).

Inför våra intervjuer har vi informerat intervjupersonerna såväl muntligt som skriftligt bland annat om studiens syfte, hur vi hanterar intervjumaterialet samt att medverkan är frivillig och kan avbrytas när som helst innan sista angivna datum.

Samtyckeskravet

Forskningspersonen har rätt att själv bestämma över sin medverkan och skall därför ge sitt samtycke till detta. Beroendeförhållanden bör undvikas mellan forskaren och undersökningsdeltagaren eller informanten (Vetenskapsrådet, 2002).

Varje intervjuperson fick skriva under en så kallad Samtyckesblankett (se bilaga 2). På denna intygas, med informantens signatur, att de blivit muntligt informerad om studien samt att de tagit del av skriftlig information. De kommer samtidigt intyga att de är medvetna om att deras deltagande är frivilligt.

Konfidentialitetskravet

Konfidentialitet handlar om sekretess, vilket innebär att uppgifter om alla forskningspersoner skall behandlas med största möjliga sekretess. Personuppgifter skall bevaras på ett sådant sätt att obehöriga ej kan ta del av dem. Om forskningspersonen vill vara anonym skall forskaren presentera uppgifterna på ett sådant sätt som gör det svårt att identifiera personer, omgivning eller kommun (Vetenskapsrådet, 2002).

Deltagarnas identiteter kommer att förbli anonyma, och det kommer inte heller att röjas vilken informant som tillhör respektive kommun, vilket de även fått information om i informationsbrevet. Vi kommer även redogöra för hur vi kommer hantera dessa uppgifter.

Nyttjandekravet

”Uppgifter insamlade om enskilda personer får endast användas för forskningsändamål”. (Vetenskapsrådet, 2002).

Intervjupersonerna delgavs information om att intervjumaterialet till vår studie endast kommer användas för forskningsändamål.

Konsekvenser

En bedömning av konsekvenserna av en kvalitativ studie både efter den skada som intervju-personerna kan lida och efter de vetenskapliga fördelar som deras deltagande i studien ger, måste göras. Den etiska principen innebär att riskerna för intervju-personerna ska vara så små som möjligt (Larsson, 2005; Kvale & Brinkmann, 2009). Vi har inte redogjort för informanterna om några direkta konsekvenser som följer av medverkan. Vi har istället försäkrat oss om att informanterna känner sig trygga att medverka med den information de erhållit.

Tidigare forskning

I detta avsnitt kommer vi redogöra för delar av den tidigare forskning vi hittat. Vi har inte lyckats hitta någon tidigare forskning med samma eller liknande vinkel som vår studie, vi har därför valt ut forskning om olika arbetssätt inom socialt arbete med barn. Forskningen vi valt ut berör arbetssätt som ligger nära de modeller, verktyg och metoder man använder sig av i våra informanternas kommuner. Vi valde denna typ av forskning för att vi då skulle kunna dra paralleller med våra tankar kring de arbetssätt som används idag.

Socialt arbete utmärktes av ett arbetssätt kallat "case work" fram till 1960-talet. Arbetssättet hämtades från USA och innebar ett arbetssätt med en strävan mot en helhetssyn på den aktuella personens problematik. Som socialarbetare skulle man grunda insatsen på en social diagnos som klarlade såväl individens psykologiska förutsättningar som den omgivande sociala miljön. Synsättet kritiserades framförallt för att problemens ursprung endast förlades inom den aktuella individen (Olsson, 2009). Författaren skriver att barn behandlades under former som efterliknade en familj vid barnbyn Skå. Där behandlades barnen för såväl psykiatriska problem som sociala. Samarbete samt medverkan från föräldrarna i behandlingen såg man som viktig, och barnbyn utvecklades senare till att ta emot hela familjer för behandling. I metoden för behandlingen förutsatte man som behandlare att de resurser som krävdes för att lösa problematiken fanns hos barnen och föräldrarna själva. Problemen betraktades främst vara framkallade av social och materiell misär.

Under 1970-talet utmanades case-work-metodiken på flertalet olika sätt. En viktig premis var att individens problem uppstår i samspelet i det sociala sammanhanget (familj, grupp eller bredare socialt nätverk) individen befinner sig i. "Utgångspunkten för både lärande och utövande av socialt behandlingsarbete blev den interaktiva processen i mötet mellan behandlare och klient." (Olsson, 2009, s. 13-14).

En välkänd forskare inom området är Urie Bronfenbrenner som skriver om ett utvecklings-ekologiskt perspektiv på barn och ungas utveckling. Han menar att utvecklingen sker i samspel med den miljö som omger dem. Bronfenbrenner menar att studier, eller som i detta fall utredningar, måste ha sin utgångspunkt i den verklighet som omger den enskilda individen (Andersson, 1986). En utredning av ett barn eller en familj måste således göras utifrån barnets eller familjens enskilda och unika situation. Bronfenbrenner poängterar att inga förutsättningar eller enskilda förhållanden/faktorer är av större vikt att undersöka än någon annan, dock påpekar han att handläggaren måste vara observant på samspelet mellan de existerande förhållandena

Ann-Margreth Olsson skriver i rapporten "Barnets socialsekreterare – Coaching i dialogiska utredningar" om projektet "Stärkt skydd för utsatta barn". Projektet avser att ta reda på vad som fordras för att socialsekreterare ska utveckla socialtjänstens utredningsarbete och utred-

ningar gällande barn i åldrarna 0 till 12 år. I slutdiskussionen skriver Olsson (2005), att man som representant och som tjänsteman från en myndighet med krav som objektivitet och kritiskt förhållningssätt, inte uppmuntras att anta ett dialogiskt förhållningssätt. Författaren menar att vid begränsning av ett dialogiskt förhållningssätt begränsas människokonsten. Författaren fortsätter vidare, ”Det blir ett monologiskt samtal där socialsekreteraren möter deltagarna *utifrån* och möjligen får en *representativ förståelse* av situationen – det vill säga får en *representativ bild* av hur barnet har det och ett hum om vilka risker och möjligheter som kan finnas.” (Olsson, 2005, s. 150). Att skicka utredningstexten för delgivning, vilket är helt i enlighet med de formella grunderna, menar Olsson är ett exempel på ”ett extremt icke-involverande arbetssätt” när deltagande samspel inte sker i andra kombinationer tillsammans med de berörda (Olsson, 2005, s. 150).

Även den informationsprövande utredningsmodellen omnämns i tidigare forskning. Modellen tar fasta på att pröva sakligheten i den information som inkommer som information till en utredning.

Matilda Ekström Sundberg (2006) skriver i sin magisteruppsats om så kallade lägenhetsutredningar som en informations- och reflektionsprocess. Författaren beskriver då hur utredarna går i dialog såväl med varandra som med klienten. Klienten beskrivs av författaren ha en mer aktiv roll än i den informationsprövande utredningsmodellen. Klienten beskrivs delta i möten med såväl anmälare som andra personer i nätverket, och känner redan till allt som kommer att skrivas ned i den slutgiltiga skriftliga utredningen.

Resultat

Här kommer vi redogöra för det resultat vi fick fram genom den insamlade informationen. Vi kommer att redogöra för resultatet genom att skriva svaren på våra intervjufrågor i en sammanhängande text, detta eftersom vi ibland fick svar på mer än en fråga på samma gång. Vi kommer att använda oss av meningskoncentrering vid redogörelsen av resultaten, detta innebär att vi kommer sammanfatta det som sagts under intervjuerna i kortare meningar (Kvale och Brinkmann, 2009). I presentationen av resultatet kommer vi inte redogöra för vilken informant som sagt vad samt inte heller vilken kommun respektive informant tillhör, detta eftersom informanterna lovats anonymitet. Vi har sammanlagt intervjuat personer på chefsnivå för passande sektion inom två olika kommuner. För att göra texten tydligare väljer vi att kalla de två aktuella kommunerna för ”A” och ”B”, den bokstav kommunen representeras av i studien har inget samband med kommunernas egentliga namn.

Kommun ”A”

I kommunen arbetar man enligt vad dem kallar ett systemiskt synsätt, man vill där skriva sina barnutredningar i dialog med den aktuella familjen och låta klienterna vara delaktig i sin egen utredning. Man ville i kommunen inte använda sig av ett arbetssätt där utredarna mer eller mindre kunde fylla i utredningen genom att få svar på några frågor via telefon, vilket speglade intervjupersonens intryck av BBIC.

Informanten berättar att kommunens arbetssätt grundar sig bland annat på delaktighet i utredningen såväl från barnet som från resterande familj, samt ett relationellt familjeperspektiv. Med relationellt familjeperspektiv menar informanten att man arbetar med att stärka familjens

förmågor, man vill uppmuntra, stödja familjen i dess relationer och stärka familjens självständighet. Barnperspektivet är viktigt inom kommunen, uppger informanten, och synliggörs bland annat genom att man i viss utsträckning använder sig av BBIC-triangeln, men även genom att klienterna får själv skriva ner sina mål under utredningen. Det samma gör även utredaren, detta för att klienten ska kunna följa vad utredaren vill åstadkomma.

Intervjupersonen berättar att kommunen har utarbetat en handbok för att säkerställa att utredningen sker i samspel med familjen. Man anser att barnet finns i ett sammanhang och arbetar utefter de existerande förutsättningarna. Informanten berättar samtidigt att man vill utreda i större utsträckning med så kallad nätverksorienterad utredningsmodell än vad man gör idag. Detta för att man i största möjliga mån ska kunna komma fram till vad informanten kallar för hemmaplanslösningar, vilket enligt informanten innebär att man vill hitta lösningar så nära det egna hemmet som möjligt. Detta skulle då även bidra till att antalet placeringar skulle minska menar informanten.

Informanten menar att kommunen inte har någon negativ inställning till BBIC som arbetsverktyg. Det togs ett beslut av en dåvarande socialchef för cirka fem år sedan att man inte skulle implementera BBIC, utan att man istället fortsätta arbetet med att utveckla det arbetssätt som redan användes. Informanten menade att denne inte kunde redogöra närmare för detta då informanten inte arbetade på arbetsplatsen vid tillfället. Det finns inte heller, enligt informanten, några planer inom kommunen för att man ska genomföra en implementering av BBIC. Kommunen har medarbetare på avdelningen som tidigare arbetat med BBIC och har den kunskapen med sig. Denna kunskap används i den utsträckning det är förenligt med existerande arbetssätt vilket informanten även menar är till god nytta. Informanten berättar att flera av medarbetarna som tidigare arbetat enligt BBIC uppger att det är väldigt tidskrävande och gör att man får ut ett väldigt tungt material som kan vara svårt att hantera såväl för utredare som för familj.

Informanten kan se såväl fördelar som nackdelar med arbetssättet man använder. Som nackdelar nämns bland annat att man inte kommit fram till ett sätt att utvärdera arbetssättet och att man inte kan föra in nätverkskartor och familjekartor i det datorprogram man använder. Fördelar som informanten kan se är delaktigheten som finns i utredningarna för barnet och familjen. Som den främsta fördelen framhäver dock informanten är grundsynen om ett relationellt perspektiv och att utredarna utreder utifrån familjens kontext istället för efter sin egen ”kompass”. Man kan även enligt informanten se sådant som behöver förbättras mer med arbetssättet, detta är till exempel att det behöver utvecklas ett utvärderingssystem och att man behöver utveckla den nätverksorienterade utredningsmodellen mer.

Informanten berättar även att de tidigare fått positiv feedback från Socialstyrelsen angående deras arbetssätt. Detta ville vi lyfta fram i syfte att visa på att även andra arbetsverktyg och modeller är accepterade av socialstyrelsen.

Kommun ”B”

Inom kommunen använder man sig av en arbetsmodell som består av reflekterande team, man reflekterar även tillsammans med familjen. Informanten menar att utredarna då upplever att de får med fler delar i utredningarna. Man anser i kommunen att detta arbetssätt inte är förenligt med BBIC och väljer då, dels på grund av ett ekonomiskt ansträngt läge i kommunen, att inte satsa på att implementera ett nytt arbetssätt. Barnperspektivet synliggörs under

en del rubriker i utredningen och man är inte rädd att detta förbises eller glöms av under utredningens gång.

Man kan inom kommunen se såväl nackdelar som fördelar med det arbetssättet man använder sig av. Som nackdelar nämns bland annat att det som ny socialsekreterare kan vara svårt att ”hitta rollen i arbetet”, det finns enligt informanten inget självklart sätt som utredningen ska vara på med kommunens arbetssätt. Informanten menar däremot att man har rutiner och ”annat material” inom kommunen som informerar omfattande om vad som bör vara med i en utredning. Informanten berättar att socialsekreterarna inte tar med sig en ”checklista” på vad som ska tas reda på under utredningen, detta menar informanten att man kanske gjort om man använt sig av BBIC. Informanten säger också att det utan en ”checklista” kan vara lätt att glömma att fråga om saker som egentligen kanske hade behövt vara med i utredningen. Motståndet till BBIC berättar informanten att det beror på att det arbetssätt med reflekterande team som man arbetat fram utefter när man gör utredningar inte upplevs fungera tillsammans med BBIC. Kommunen har även fått höra från andra chefer att ”BBIC-utredningar var avskryvbara att läsa”, ”de var osammanhängande” och att de även var ”Upprepanande och osammanhängande”

Som fördelar med kommunens arbetssätt nämns att man alltid är två stycken, där den ena sköter dokumentationen medan den andra koncentrerar sig på att föra ett bra samtal, att man reflekterar tillsammans med familjen då funderingar från den som dokumenterar kan tas upp. Informanten berättar att utredarna använder och anpassar BBIC-triangeln och använder de rubriker som finns med bland kommunens färdiga rubriker.

Informanten berättar att kommunen tidigare tagit ett beslut om att implementera BBIC, men att det på grund av en omorganisation blev ”lagt på is”. Kommunen har som mål att under 2015 ekonomiskt klara av att satsa på en implementering och då införa BBIC som arbetsverktyg. En anledning till detta är att man, enligt informanten, inom kommunen känner att man snart inte kan stå utanför BBIC längre. Informanten berättar att man inom länet har ett gemensamt barnahus och en gemensam socialjour, samt att det finns ett samarbete kommunerna emellan.

Analys och diskussion

I detta avsnitt kommer vi analysera och diskutera vårt resultat, knyta det till teorierna vi valt att utgå från i studien samt även till den tidigare forskningen vi valt ut för studien. Genomgående har det varit väldigt intressant att få en uppfattning om vilka arbetsverktyg och modeller som används i de olika kommunerna. Det har varit lärorikt och gjort att vi fått en vidare syn på utredningsarbetet med barn och unga. Dock upplever vi att informationen angående vad kommunerna använder för verktyg istället har varit svår att ta reda på då våra informanter har varit svåra att få tag på.

Ur våra intervjuer kan vi utläsa att kommun ”A” arbetar likt den case-work-metod som Olsson (2009) skriver om. Detta genom att man i kommunen arbetar med en tanke på helhetsperspektivet, detta genom att man dels genomför utredningarna i samspel med de aktuella familjerna och gör dem delaktiga i utredningen. Men även vid utredningarna så har handläggarna hela tiden i åtanke att utreda utefter familjens faktiska kontext, snarare än sin egen

uppfattning om den. Detta kan visa på att man i kommun "A" ser föräldrarna som en viktig del i utredningen, vilket även det överensstämmer med case-work-metoden.

Vi har i intervjuerna även delgivit information om att man har medarbetare som tidigare arbetat men bland annat BBIC. Informanterna menar då att dessa medarbetare använder sig delvis av den kunskap och det tankesätt som används vid BBIC. Båda kommunerna vi intervjuat använder även sig exempelvis av BBIC-triangeln för att hjälpa till att säkerställa att barnets behov tillgodoses. Även det faktum att kommun "A" använder sig av helhetsperspektivet kan kopplas till Urie Bronfenbrenners utvecklingsekologiska perspektiv, då utredningarna skrivs efter familjens eller barnets kontext.

Det faktum att utredare enligt Olsson (2005) inte uppmuntras till att ha ett dialogiskt fann vi inte stämja överens med vårt resultat. Kommun "A" hade tvärtom fått positiv feedback från Socialstyrelsen för sitt arbete med utredningar i dialog med familjen. I kommun "B" arbetar man med att reflektera bland annat tillsammans med familjen, detta visar på att även denna kommun arbetar i dialog med familjen. Forskningen visar även på att arbetssättet såväl som metoderna som används i kommun "A" och "B" gör familjerna och barnen högst delaktiga i sin egen utredning, då man reflekterar och utreder tillsammans med familjen och barnen.

Vi upplever att kommun "B" använder en form av informationsprövande utredningsmodell när de tillsammans med familjen och kolleger reflekterar kring den information som kommer in. Då man reflekterar direkt på plats under mötets gång är det lättare att få en bra grund i utredningen, eftersom man då direkt kan reda ut missförstånd och liknande menade informanten.

Även Matilda Ekström Sundbergs (2006) forskning kan kopplas till såväl kommun "A" som "B", på likande sätt som ovan då båda kommunerna uppger i intervjuerna att man utreder i samspel med familjen och barnen.

Studien har vidgat våra kunskaper kring olika arbetsmodeller och verktyg, och vi kan inte efter genomförd studie ifrågasätta lika starkt varför en liten grupp valt att inte implementera ett visst verktyg eller en viss modell. Vi har snarare ställt oss frågande till hur bra BBIC egentligen fungerar i de kommuner som har implementerat detta. Då en informant bland annat berättade att en chef med erfarenhet av arbete enligt BBIC i länet hade sagt att BBIC-utredningarna var svåra att läsa och förstå. Denne hade även berättat att utredningarna upplevdes "ostrukturerade, osammanhängande och upprepande", vilket skulle göra dem svåra att läsa och förstå. Denna information talar mot att BBIC skulle förbättra och bibehålla kvaliteten i den sociala barnomsorgen i Sverige, vilken var socialstyrelsens intention med verktyget.

I de aktuella kommuner berättar informanterna att de aktivt har med sig klienten under utredningen, att denne själv får sätta upp egna mål under utredningen eller att handläggaren reflekterar under mötet tillsammans med familjen, likt de dialogiska utredningarna som Ann-Margreth Ollson (2005) skriver om. Detta kan även knytas till den utvecklingsekologiska teorin som menar att utredaren måste utgå från barnets kontext. En av informanterna berättade att hon kände att BBIC eventuellt skulle bli väldigt onyanserat och vi frågar oss samtidigt hur pass involverad klienten är i utredningen när handläggaren ständigt har många dokument att hålla reda på under mötet, samt flertalet rubriker som utredaren ska kategorisera in informationen under. Detta kan även knytas till organisationsteorins tankar om att det kan ligga

en rädsla för försämring till grund för att man motsätter sig ett nytt arbetsverktyg eller liknande.

Kommun "A" utmärker sig med att ha gjort ett aktivt val angående det arbetsverktyg de använder sig av vid barnutredningar. De båda aktuella kommunerna gör ett aktivt arbete med att utbilda sin personal i den arbetsmetod man har valt att använda sig av i sina utredningar. Detta ser vi som något positivt efter den information vi har fått tillgång till via våra informanter där de berättar om sina upplevelser av BBIC. Det bidrar även till att kommunerna utvecklar det utvecklingsekologiska synsättet, då kommunerna använder sig av detta, vilket gör att barnet såväl som familjen involveras till stor del i utredningen. Vi ser det även som något positivt att kommunerna vågar välja att satsa på sina egna arbetssätt istället för att implementera ett verktyg för att majoriteten gör det, vi uppfattar detta som att man i de aktuella kommunerna skapar en bredare kunskap om utredningsmodeller och verktyg vid barnutredningar.

Geografiskt ligger kommunerna i Dalarna väldigt nära varandra, en kommun gränsar även till båda de andra två aktuella kommunerna. Det ser vi som en faktor som skulle kunna göra att det blir lättare att ha ett fungerande samarbete mellan alla kommunerna i länet. I Dalarna har de en gemensam social jour, barnahus och så vidare, även med de kommuner som har implementerat BBIC. Detta tänker vi oss är en möjlighet eftersom kommunerna ligger närmre varandra. I Skåne ligger de aktuella kommunerna inte lika nära varandra, vilket möjligen kan vara en bidragande orsak till att det inte finns ett samarbete kommunerna emellan. Dock finns fortfarande möjligheten att skapa ett nätverk, likt det som finns runt BBIC, för att skapa ett forum med en bred kunskap kring olika utredningsverktyg och modeller.

I de båda aktuella kommunerna upplevde vi det som att det finns en negativt klingande attityd gentemot BBIC som gör att man väljer att stå utanför såväl arbetsverktyget som det nätverk som finns runt det. Denna negativt klingande attityd verkade dessutom dröja sig kvar från företrädare till informanterna. I en av kommunerna ställer man sig tvekan till BBIC eftersom de idag har ett utredningsverktyg de befärdar inte kommer att fungera tillsammans med BBIC. Man känner i dagsläget att man har ett bättre förhållande till klienten och att utredningarna inte skulle bli lika "personliga" om man använder BBIC. Samtidigt upplever de att de snart inte kan stå utanför BBIC längre och förhoppningsvis kommer de kunna finna ett sätt att ändå använda sig av både sitt arbetssätt samt BBIC. Vi har i intervjuerna samtidigt fått veta att såväl kommun "A" som kommun "B" använder sig av den så kallade BBIC-triangeln, om än i begränsad utsträckning. Detta anser vi tyda på att man kan använda sig av BBIC i kombination med andra modeller och verktyg också. Dock tror vi att en bidragande orsak är licensen som utfärdas för att man ska få bedriva barnutredningar i enlighet med BBIC, och att man utan denna licens inte ser sig som berättigad att använda kunskapen som finns inom BBIC.

Vi ser det som något betänksamt att kommunerna upplever att "de inte längre kan stå utanför BBIC", att man upplever att det endast finns ett verktyg som är "rätt" att använda vid barnutredningar. När vi fick höra detta undrade vi genast vad det är som gör att kommunerna känner att BBIC är det "rätta" verktyget att använda, eftersom kommunerna vi intervjuat har arbetssätt de är nöjda med och som fungerar för dem. Att det skulle finnas ett "rätt" verktyg för barnutredningar anser vi inte klinga väl med tankarna inom utvecklingsekologin. Eftersom det då innebär att man kan "tvinga" bort ett arbetssätt som kanske redan idag gör att barnet ställs i centrum. Att utveckla nya verktyg och modeller för utredningsarbete är, som vi tidi-

gare nämnt, något vi ser som positivt. Däremot ser vi inte lika positivt på att man som i en del kommuner mer eller mindre känner ett tvång att implementera ett verktyg, på grund av att majoriteten använder det. Vi tolkar det som att kommunerna utan BBIC känner en form av gruppträck från kommuner som använder BBIC om att implementera verktyget. Vi uppfattar det även som att en del av de aktuella kommunerna i vår studie inte känner att det är valfritt att använda sig av BBIC alternativt använda andra verktyg och modeller, speciellt inte om man skulle hamna i minoritet mot de kommuner som använder, som i detta fall, BBIC.

I kommun "A" finns en tydlig intention om att inte implementera BBIC, utan att i stället fortsätta utveckla det arbetssätt man använder sig av idag. Detta kan kopplas till vad som beskrivs i samband med texten om organisationsteori, att det skulle finnas en rädsla att förändringen skulle bli till det sämre för organisationen och att man av den anledningen väljer att fortsätta utveckla det arbetssätt man känner sig trygg i. Eller som ordspråket säger "Varför ändra på ett vinnande koncept?". Det handlar alltså inte om en oförmåga till förändring eller en ovilja i den bemärkelsen, utan istället om en stark tro på det egna arbetssättet. Säkerligen finns det en poäng i det som skrivs om att det finns en trygghet i det existerande arbetssättet, medarbetarna vet hur de ska använda metoderna och verktygen och vad som fungerar i deras kommun. Detta uppfattar vi som orsaken till att just denna kommun valt att inte implementera BBIC, man vill inte ändra på sitt "vinnande koncept". I dessa arbetssätt framställs även utvecklingssekologin som en central del då man redan arbetar med barnet i sitt sammanhang som med dess nätverk.

Inte heller i kommun "B", som arbetar med reflekterande team som en metod vid barnutredningar, så uppfattar vi det inte som att det skulle finnas en direkt ovilja eller liknande att implementera BBIC. Däremot uppfattade vi det som att det i likhet med kommun "A" fanns en rädsla för försämring om man skulle genomgå en implementering av BBIC. Denna rädsla för försämring tror vi skulle kunna motverkas av att verktyg utformades på ett sådant sätt att man fritt kan använda de delar man anser lämpliga och på så sätt utveckla ett arbetssätt som fungerar för varje enskild kommun. Detta skulle möjligen då även främja möjligheten att arbeta med barnet som utgångspunkt, då det i så fall inte styrs på samma sätt vad utredaren ska ta reda på och hur informationen ska kategoriseras in under de olika rubrikerna.

Det faktum att informanten i kommun "A" inte kunde redogöra närmare för processen i valet att stå utanför BBIC, skulle kunna tolkas som att personen inte gått närmare in på sådant som de upplevt som känsligare ämnen. Detta skulle i så fall kunna ha påverkat resultatet av intervjuerna då vi som forskare inte fått ta del av denna process, och fått möjlighet till en djupare förståelse. Intervjupersonerna har på frågan om de vet hur det gick till vid processen då man valde att stå utanför BBIC, svarat att de inte arbetade här då (på sin nuvarande tjänst), och kunde därför inte svara på det så ingående.

Så väl kommun "A" som kommun "B" skulle teoretiskt kunna kopplas till Urie Bronfenbrenners utvecklingssekologi, på så sätt att man arbetar utifrån barnets kontext och gör barnet delaktig i utredningen på ett aktivt sätt. Man utgår ifrån att barnet finns i ett sammanhang och arbetar med detta sammanhang, det vill säga föräldrar och nätverket runt barnet. Studier av utvecklingsprocesser måste, enligt den utvecklingssekologiska teorin, ta sin utgångspunkt i den verklighet som den enskilda individen befinner sig i. Vi uppfattar att det är på detta sätt man i kommunerna arbetar med barnutredningar. Vi finner det intressant att även BBIC har sina

grunder i denna teori och att det trots detta verkar skilja relativt mycket på sättet man arbetar med metoderna och grunderna som teorin ger.

Detta gör också att vi funderar kring vad det är som bidragit till att BBIC fått den genomslagskraft och den status som den verkar fått genom att Socialstyrelsen rekommenderar verktyget. Det finns hos oss även funderingar kring vad det är som ligger till grund för denna rekommendation när man från Socialstyrelsens sida ger positiv feedback för ett arbetssätt som inte har sin grund i BBIC. Vi har även funderat på hur Socialstyrelsen ser på arbetet med BBIC och om mer tid hade funnits för studien hade vi även velat göra en intervju med någon inom Socialstyrelsen som är involverad i arbetet kring BBIC. Hade de kanske kunnat tänka sig att införa, alternativt rekommendera, fler utredningsverktyg för socialsekreterarna att använda sig av eller vill de att förvaltningarna i landet skall använda sig av samma verktyg för att få den enhetlighet i landet som de idag talar om?

Vi upplever även att det finns en ekonomisk aspekt som verkar vara en av orsakerna till att kommunerna inte implementerat BBIC, då det anses vara resurskrävande och tidskrävande av informanterna att implementera. Den ekonomiska aspekten fortsätter även efter implementeringen, då det i något fall beskrivs som att man inom kommunen inte har den mängden personal som krävs för att göra så kallade BBIC-utredningar.

Slutligen vill vi även ta upp att vi fått ta del av offentliga dokument rörande arbetssätt och liknande från en del aktuella kommuner. Dessa har vi valt att bortse från trots att vi själv efterfrågat dem. Hade vi använt oss av dokumenten hade vi inte kunnat garantera våra informanternas anonymitet fullt ut i studien, möjligheterna att räkna ut vem vi intervjuat hade ökat drastiskt. Detta är dock något som vi tycker är olyckligt eftersom vi kan se värdet i att ha fler kommuner att såväl dra lärdom av men även att få andra aspekter på hur man kan arbeta med barnutredningar. En del kommuner som inte har kunnat ställa upp på intervju har ändå kunnat skicka de offentliga dokumenten och detta har vi sett som betydelsefullt för att få insikt i hur de arbetar med barnutredningar. Eftersom vi valde att bortse från dokumenten har vi funderat på om man i framtiden kan göra en studie på enbart de offentliga dokumenten som finns.

Sammanfattning och slutsatser

Under vår analys och diskussion har vi kommit fram till att de aktuella kommunerna använder sig av utredningsmodeller där de inkluderar element från BBIC så som BBIC-triangeln, vilket påvisar att det är möjligt att använda sig av olika delar från olika modeller för att utforma ett eget arbetssätt. Vi har även sett en röd tråd genom den information vi samlat in genom intervjuerna att rädslan för att kommunernas arbete kring barnutredningar skulle försämrans om de implementerar BBIC, detta är något man kan koppla samman med organisationsteorin då man gärna inte ändrar på något man vet fungerar. Det kan även vara så att den licens som utfärdas för BBIC bidrar till att man inte använder sig av fler delar från verktyget, av rädsla för att man ska gå miste om de delar man ser som bra och som kanske inte är lika enkla att kombinera med BBIC. Även den ekonomiska faktorn, resursfaktorn samt tidsfaktorn verkar vara något som gör att kommunerna ännu inte implementerat arbetsverktyget och väljer att avvakta alternativt utveckla det arbetssätt man redan använder. Under studiens

gång har vi fått kunskap om många, för oss nya, arbetsverktyg och ställer oss nu frågande till hur BBIC fungerar i praktiken.

Till slut drar vi slutsatsen ur studien, att de kommuner som idag inte innehar någon form av licens för BBIC är väldigt måna om det arbetssätt de idag använder, och arbetar för att utveckla detta till något ännu bättre för sin kommun, vilket vi ser som berikande för branschen.

Referenslista

Böcker

- Andersen, Tom (2003). Reflekerande processer: samtal och samtal om samtalen. 4., utök. uppl. Stockholm: Mareld
- Andersson, Bengt-Erik (1986). Utvecklingsekologi. Lund: Studentlitteratur
- Andersson Gunvor, 2010; Utvecklingsekologi och sociala problem; I Perspektiv på sociala problem; Anna Meeuwisse och Hans Swärd (red.); s. 185; Stockholm: Natur och kultur
- Bakka, Jørgen Frode & Fivelsdal, Egil (2006). Organisationsteori: struktur, kultur, processer. 5., rev. och aktualiserade uppl. Malmö: Liber
- Boscolo, Luigi (red.) (1990). Systemisk familjeterapi enligt Milanomodellen. Stockholm: Natur och kultur
- Bourque, Linda B. & Fielder, Eve P. (2003). How to conduct telephone surveys. 2 ed. Thousand Oaks, Calif.: Sage
- Bryman, Alan (2002). Samhällsvetenskapliga metoder. 1. uppl. Malmö: Liber ekonomi
- Dahlberg, Cristina & Forssell, Anne (2006). BBiC i praktiken: att knäcka koden. Lund: Studentlitteratur
- DeLamater, John D. & Myers, Daniel J. (2011). Social psychology. 7th ed. Belmont, Calif.: Wadsworth
- Engström, Lars-Gunnar & Ovall, Hans (2010). Implementering av BBiC i Värmland: kartläggning av implementeringsarbetet av BBiC i 16 värmländska kommuner. Karlstad: Fakulteten för samhälls- och livsvetenskaper, FoU Valfärd Värmland, Karlstads universitet. Tillgänglig på Internet:
http://www.kau.se/sites/default/files/Dokument/subpage/2010/01/hela_bbic_2010_2_pdf_72066.pdf
- Fejes, Andreas & Thornberg, Robert (red.) (2009). Handbok i kvalitativ analys. 1. uppl. Stockholm: Liber
- Hammarberg, Thomas (2006). Mänskliga rättigheter [Elektronisk resurs] : konventionen om barnets rättigheter. Ny, rev. uppl. Stockholm: Utrikesdepartementet
Tillgänglig på Internet:
http://www.manskligarattigheter.gov.se/dynamaster/file_archive/060215/340b1e41bfe85f05de27ee620ab3aa05/barnensrattigheter.pdf
- Hessle Sven, Stenström Nils, Sundell Knut och Wählander Eva, 1996; Sociala barnavårdsutredningar; I Barnet i den sociala barnavården; Andersson, Gunvor (red.); 1. uppl. s.124; Stockholm: Centrum för utvärdering av socialt arbete (CUS)
- Hindberg, Barbro (2001). När omsorgen sviktar: om barns utsatthet och samhällets ansvar. 2., rev. uppl. Stockholm: Rädda barnen
- Jakobsson, Ulf (2011), Forskningens termer & begrepp – en ordbok. Lund: Studentlitteratur AB
- James Nalita och Busher Hugh, 2012; Internet interviewing; I The Sage handbook of interview research: the complexity of the craft; Gubrium, Jaber F. (red.) (2012).. 2nd ed. s. 177. Thousand Oaks, Calif.: SAGE
- Johansson, Thomas & Lalander, Philip (2010). Vardagslivets socialpsykologi. 1. uppl. Malmö: Liber
- Kvale, Steinar & Brinkmann, Svend (2009). Den kvalitativa forskningsintervjun. 2. uppl. Lund: Studentlitteratur
- Krag Jacobsen, Jan (1993). Intervju: konsten att lyssna och fråga. Lund: Studentlitteratur
- Krag Jacobsen, Jan (1993). Intervju: konsten att lyssna och fråga. Lund: Studentlitteratur
- Larsson, Sam, Lilja, John & Mannheim, Katarina (red.) (2005). Forskningsmetoder i socialt arbete. Lund: Studentlitteratur
- Lindström, Ann-Margret (red.) (2006). Grundbok barns behov i centrum (BBiC) [Elektronisk resurs] / Ann-Margret Lindström [red]. Stockholm: Socialstyrelsen. Tillgänglig på Internet:
http://www.socialstyrelsen.se/Lists/Artikelkatalog/Attachments/9524/2006-110-7_rev_20061107.pdf (Hämtad 2013-04-06)
- Lundgren, Lars & Thunved, Anders (2013). Nya sociallagarna: med kommentarer i lydelse den 1 januari 2013. 26., [rev. och utök.] uppl. Stockholm: Norstedts juridik

- Olsson, Ann-Margreth (2005). Barnets socialsekreterare: coaching i dialogiska utredningar. Malmö: Länsstyrelsen i Skåne län
- Olsson, Eric (2009). Praktisk kunskap i socialt arbete: om naiva teorier i mötet med klienten. 1. uppl. Malmö: Gleerup
- Persson, Anders (2003). Social kompetens: när individen, de andra och samhället möts. 2., [uppdaterade och utök.] uppl. Lund: Studentlitteratur
- Svensson, Kerstin, Johnsson, Eva & Laanemets, Leili (2008). Handlingsutrymme: utmaningar i socialt arbete. 1. utg. Stockholm: Natur & kultur
- Sundberg Ekstöm, Matilda. (2006). Bilder av barnavårdsutredningen – en studie av två olika modeller för barnavårdsutredningar (Magisteruppsats). Stockholm: Institutionen för socialt arbete, Socialhögskolan Stockholms Universitet.
- Forskningsetiska principer inom humanistisk-samhällsvetenskaplig forskning [Elektronisk resurs]. (2002). Stockholm: Vetenskapsrådet. Tillgänglig på Internet: http://www.cm.se/webbshop_vr/pdf/etikreglerhs.pdf (Hämtad 2013-03-12)
- Östberg, Francesca, Wåhlander, Eva & Milton, Pia (2000). Barnavårdsutredningar i sex kommuner [Elektronisk resurs] : en vinjetstudie. [Ny, rev. uppl.] Stockholm: Centrum för utvärdering av socialt arbete, Socialstyrelsen (CUS) (Hämtad: 2013-05-03)

Internetadresser

- <http://www.datainspektionen.se/lagar-och-regler/personuppgiftslagen/sakerhet-enligt-personuppgiftslagen/sakerhet-for-personuppgifter-i-e-post/> (Hämtad 2013-05-17)
- http://www.ne.se/homogent-urval?i_h_word=urval (Hämtad 2013-06-05)
- <http://www.ne.se/utvecklingsekologi> (Hämtad 2013-02-23)
- <http://www.signsofsafety.net/signs-of-safety/> (Hämtad 2013-05-23)
- <http://www.socialstyrelsen.se/barnochfamilj/bbic/> (Hämtad 2013-03-10)
- <http://unicef.se/barnkonventionen/fragor-och-svar> (Hämtad 2013-03-14)

Bilaga 1 – Informationsbrev

Informationsbrev

Kristianstad 2013-05-06

Till dig som arbetar med utredningar rörande barn på ledande samt/alternativt beslutande nivå.

Vi är två studenter som studerar på socionomprogrammet vid Högskolan Kristianstad och går vår sjätte termin. Inom ramen för utbildningen ska vi nu göra vårt examensarbete inom arbetsfältet "socialt arbete". Vårt examensarbete, "BBIC – Barns Behov I Centrum - En kvalitativ studie om kommuner som använder andra arbetsverktyg eller modeller än BBIC", genomförs i anknäring till forskningsprojektet "Barn i barnahus - en tvärvetenskaplig studie ur barnperspektiv", mer information om forskningsprojektet finns på www.hkr.se, skriv "Barn i barnahus" i sökfältet.

Vårt syfte är att genom intervjuer med personer på chefsnivå samla information bland annat kring hur de som arbetar med andra modeller, än BBIC. I samband med detta önskar vi få göra en intervju med dig. Vi hoppas att du har möjlighet att ställa upp.

Intervjun kommer genomföras genom en telefonintervju och vi vore tacksamma om detta kunde göras så snart som möjligt, dock senast den 24 maj 2013. Intervjun beräknas ta cirka 45 minuter till en timme och vi kommer närvara båda två. Under intervjun kommer vi att föra anteckningar, detta för att vi i efterhand ska kunna tillgodogöra oss informationen som ges under intervjun. Efter intervjun kommer vi att skicka en utskrift av våra anteckningar för rättelse och godkännande.

Din medverkan är helt frivillig och du kan välja att avbryta din medverkan när som helst under studiens gång, dock senast den 24 maj 2013. Vill du dra tillbaka din medverkan i forskningsprojektet "Barn i barnahus - en tvärvetenskaplig studie ur barnperspektiv", vänligen kontakta Maria Kläfverud (kontaktuppgifter finns längre ner).

I studien kommer det inte framgå vem i varje kommun vi intervjuat och inte heller vilken kommun respektive informant tillhör. Dock kommer det framgå vilka kommuner i Sverige som arbetar på annat sätt än med BBIC, detta då det är offentlig information.

Intervjumaterialet kommer att förvaras på ett sådant sätt att inga obehöriga får tillgång till det. Om medgivande till att medverka även i forskningsprojektet "Barn i barnahus – en tvärvetenskaplig studie ur barnperspektiv" finns, kommer intervjumaterialet överlämnas till representanter för projektet efter avslutad uppsats. I annat fall kommer materialet att förstöras.

Intervjun kommer användas som underlag till vår redovisning som kommer presenteras skriftligt i ett examensarbete. Rapporten kommer att användas som underlag för inläring och resultatet kommer att presenteras för våra kurskamrater och lärare. Vår studie kommer även publiceras i det öppna arkivet för forskningspublikationer och studentuppsatser "Diva", vilket nås via www.hkr.se.

Om du väljer att delta så fyller du även i en samtyckesblankett, detta för att det ska finnas dokumentation om att du såväl fått information om villkor samt att du samtycker till att delta.

Våra handledare på Högskolan är Doktorand Maria Kläfverud och Fil Dr Sven-Erik Olsson.

Har Du frågor om intervjun eller undersökningen, hör av dig till någon av oss. Ni når oss säkrast på våra telefonnummer under dagtid.

Med vänlig hälsning

Jane Larsson & Emma Wernram

Kontaktuppgifter

Jane Larsson

Telefonnummer

E-postadress

Emma Wernram

Telefonnummer

E-postadress

Maria Kläfverud

Telefonnummer

E-postadress

Sven-Erik Olsson

E-postadress

Bilaga 2 – Samtyckesblankett

Högskolan Kristianstad
Sektionen för Hälsa och samhälle
Avdelning för socialt arbete

SAMTYCKESBLANKETT

Jag har blivit såväl skriftligen som muntligen informerad om examensarbetet ”BBIC – Barns Behov I Centrum - En kvalitativ studie om kommuner som använder andra arbetsverktyg eller modeller än BBIC” samt att detta kan komma att ingå i forskningsprojektet “Barn i barnahus - en tvärvetenskaplig studie ur barnperspektiv”. Jag är informerad om att det i studien inte kommer framgå vem i varje kommun som intervjuats, och inte heller vilken kommun jag som informant tillhör. Jag är dock medveten om att det kommer framgå vilka kommuner i Sverige som arbetar på annat sätt än med BBIC, då detta är offentlig information. Jag har även blivit informerad om att deltagandet i studien är helt frivilligt och kan avbrytas när som helst, dock senast den 24 maj 2013.

Markera med ett kryss i ett av alternativen nedan.

Jag samtycker härmed till min medverkan via telefonintervju i examensarbetet “BBIC – Barns Behov I Centrum - En kvalitativ studie om kommuner som använder andra arbetsverktyg eller modeller än BBIC”.

Jag samtycker härmed till min medverkan via telefon intervju i examensarbetet “ BBIC – Barns Behov I Centrum - En kvalitativ studie om kommuner som använder andra arbetsverktyg eller modeller än BBIC”, samt forskningsprojektet “Barn i barnahus - en tvärvetenskaplig studie ur barnperspektiv”.

OBS! Samtycket upprättas i två exemplar varav du som deltagare ska behålla det ena. Det andra exemplaret returneras snarast till oss i bifogat kuvert.

.....
Deltagare, Datum

.....
Namnförtydligande

Bilaga 3 – Intervjufrågor

1. Hur arbetar ni med barnutredningar i er kommun?
2. Vilka fördelar och nackdelar ser ni med den metod eller de verktyg ni använder er av i er kommun?
3. Hur synliggörs barnperspektivet i barnutredningar inom er kommun? Vilken roll har barnet i sin egen utredning?
4. Inom BBIC arbetar man med så kallade behovsområden, bland annat hälsa, utbildning och identitet. Hur går ni tillväga för att säkerställa att barnets behov tillgodoses?
5. Hur ser ni på BBIC?
6. Har det funnits någon diskussion kring en eventuell implementering av BBIC, och hur har den i så fall sett ut?
7. Hur ser framtidsplaneringen ut vad gäller BBIC, finns det någon?
8. Är det något ytterligare information som du tror kan vara värdefull för vår studie?

Övrigt

- Finns det någon dokumentation vi kan få ta del av om hur ni arbetar? (riktlinjer eller liknande)
- Får vi kontakta dig igen vid ytterligare eller kompletterande frågor?